

LUPWILILI LWA ICHANDUSO LWANDIKIGWE NA MTUMIGWA WA KILISTO YOHANA ULONGOZI

Lupwilili lwa ichanduso lwa Yohana lwandikigwa na mtumigwa wa Kilisto Yohana hagatigati ya milao ya 85 na 90 songela kuvumbuka kwa Kilisto. Yohana haitambule mwenyego kamba iyo yandike ulupwilili, ila muisula ya ichanduso yolagusa kamba heyo kamona Yesu kipigiti viyakalile mgima na hata kuzuka kwake (1:1-3). Vija viwandikigwe lupwilili lwa Yohana lwa ichanduso ilinga ng'hani na vija vichandikigwe kitabu cha Usenga Unogile wa Yohana. Yokoneka kamba Yohana kandika Usenga Unogile wa Yohana na zimhwilili ndatu za 1Yohana, 2Yohana, na 3Yohana kipigiti viyakalile yokala Efeso.

Yohana kandika lupwilili luno ha wanhu wose wantogole Kilisto kipigiti wanhu wantogole Kilisto viyakalile mungayo ulawa ha dale da wanhu dikemigwa “Ginostiki.” Wanhu wano wakala watogole kamba Yesu kakala Mulungu kabisa na kamba hakalile munhu yali na lukuli lwa nyama na mulopa kipigiti viyakalile muulumwengu. Mkilamso kino Yohana kokwandika ugima wa Yesu na vija viyamonile na meso gake mwenyego na kamba makono gake mwenyego gamkwaswa (1:1-3). Vino vivo vilamso va Yohana kwandika lupwilili luno,

kutenda deng'ho jake divikizwe (1:4), abaho kalonda kuwazuila wanhu sambiwatende vilozo (2:1), abaho kuwazuila wanhu wamtogole Kilisto sambiwagatogole mafundo ga uvwizi (2:26), na kuwalongela wanhu wamtogole Kilisto wavitange kamba hewo wakomboligwa (5:13).

Gali Mgati ya Ikitabu

1. Yohana kolutambuza lupwilili lwake na kulava kilamso cha kwandika lupwilili luno (1:1-4).
2. Abaho kolongelela vija Mulungu viyali mulangaza na vija vitulondigwa kukala kamba viyakalile Yesu (1:5—3:10).
3. Abaho kotukumbusa ndagizi ya kuinogela wenyego kwa wenyego (3:11—5:12).
4. Komambukizila lupwilili lwake muisula ya 5:13-21.

Mbuli Ilava Ugima

¹ Tuwapetela munhu yakalile baho songela haichanduso, ayo itumuhulike, ayo itumonile na meso getu wenyego, ayo itumuvene na kumgoga na makono getu, ayo ituwapetele, ayo yali Mbuli ya ugima. ² Munhu ino ayo yali ugima, kagubuligwa kumwetu, na tumona. Na sambi tompeta na kuwalongela mweye kamba heyo iyo ugima wa digunge. Kakala na Tata, abaho kagubuligwa kumwetu. ³ Towapetela mweye kija kituchonile na kukihulika giladi na mweye vivija muilumbe hamoja na tweye. Tweye twa hamoja na Tata na Mwanage Yesu Kilisto. ⁴ Towandikileni mbuli zino giladi deng'ho jetu divikizwe.

Mulungu Iyo Mulangaza

⁵ Uno uwo usenga utuhulike kulawa ha Yesu Kilisto na toupeta kumwenu kamba Mulungu iyo mulangaza na mgati yake mduhu ziza. ⁶ Kamba tuhalonga twa hamoja na heyo na kuno totembela mdiziza, tovwiza, na hatutenda gaja gali kweli. ⁷ Ila kamba tuhatembela mmulangaza, kamba heyo viyali mmulangaza, tuna uhamoja wa wenyego kwa wenyego, na mulopa wa Yesu, mwanage, wotung'aliza kulawa m'vilozo vose.

⁸ Tuhalonga twabule vilozo, toivwizila wenyego, na mduhu kweli mgati yetu. ⁹ Ila kamba tuhavitogola vilozo vetu haulongozi wa Mulungu, heyo kana kweli na kabule uzenzeleganye na kotugela kumgongo vilozo vetu na kotung'aliza kulawa muuzenzeleganye wose utulinao. ¹⁰ Kamba tuhalonga hatutendile vilozo, tomtenda heyo kuwa m'vwizi, na mbuli yake haili mgati yetu.

2

Kilisto Iyo Yotutaza

¹ Wanangu, niwandikila gano mweye giladi sambimtende vilozo. Ila munhu yahatenda vilozo, tuna munhu imwe yotugombela ha Tata, iyo Yesu Kilisto yalibule uzenzeleganye. ² Heyo iyo nhosa ilavigwe sama ya vilozo vetu, na sio tu sama ya vilozo vetu tweye, ila vivija sama ya vilozo va ulumwengu wose.

³ Tuhazitogola ndagizi za Mulungu, tovi-manyanya kamba tumtanga heyo. ⁴ Munhu yolongi, “Nimtanga,” ila hazigoga ndagizi zake,

m'vwizi, mduhu kweli mgati yake. ⁵ Ila munhu yoyose yahaitogola mbuli yake, noge da Mulungu dimemezigwa kweli mgati yake. Vino vivo vituitanga kamba twa mgati yake. ⁶ Munhu yoyose yolongwa kamba ka mgati ya Mulungu, kolondigwa yakale kamba viyakalile Yesu.

Ndagizi ya Sambu

⁷ Wambwiga zangu, siwandikila ndagizi ya sambu ila ndagizi ya umwaka imkalile nayo songela haichanduso. Ndagizi ino ya umwaka iyo usenga umuuhulike. ⁸ Hata avo nowandikila ndagizi ya sambu, na ndagizi hiyo iyo kweli ili mgati yake, na ili mgati yenu, kwavija ziza dobita na mulangaza wa kweli wisha kumulika.

⁹ Munhu yoyose yokiiyona ka mmulangaza na kuno komwihila ndugu yake, munhu iyo kang'hali mdiziza. ¹⁰ Munhu yoyose yomnogela ndugu yake kokala mmulangaza na haduhu kinhu chochose mgati yake chondakiwe king'hwaso ha ndugu yake. ¹¹ Ila munhu yoyose yomwihila ndugu yake ka mdiziza, na kotembela mdiziza. Hakutanga koyochola, kwavija ziza dingela umbugumbu.

¹² Nowandikila mweye wana wadodo, kwavija vilozo venu vigeligwa kumgongo kubitila twaga da Yesu. ¹³ Nowandikila mweye watata, kwavija mumtanga heyo, ayo yakalile baho songela haichanduso. Nowandikila mweye wamhale, kwavija mmuhuma Mwenembago.

¹⁴ Nowandikila mweye wana wadodo, kwavija mumtanga Tata. Nowandikila mweye watata, kwavija mumtanga heyo, ayo yakalile baho

songela haichanduso. Nowandikila mweye wamhale, kwavija muna mhiko. Mbuli ya Mulungu yokala mgati yenu, na mmuhuma Mwenembago.

¹⁵ Sambimuunogele ulumwengu ama vinhu vili muulumwengu, kwavija awo wounogela ulumwengu, kumnogela Tata mduhu mgati yao.

¹⁶ Sulukila ya lukuli na sulukila ya meso na kuitopela ugoli uulinao, vinhu vino vose vivo vinhu va ulumwengu, na havilawa ha Tata, ila volawa muulumwengu. ¹⁷ Na ulumwengu na sulukila yake yose vobita, ila awo wogatenda goyolonda Mulungu wokala milongo yose.

Mdumuka wa Kilisto

¹⁸ Mweye wana, sota ya mmabehi. Kamba vumuhulike kamba ayo yom'beza Kilisto kokwiza, avo sambi wabeza Kilisto bwando weza. Sama ya mbuli ino tovitanga kamba sota ya mmabehi. ¹⁹ Wanhu wano walawa kumwetu, ila hawali wanhu zetu. Kwavija kamba wahawile wanhu zetu, wahasigale hamoja na tweye, ila kusegela kumwao kolagusa kamba mmwanza wao haduhu yali munhu wetu.

²⁰ Ila Kilisto kawetila mweye Loho wa Mulungu,* na mweye mose muitanga kweli.

²¹ Nowandikila si kamba hamuitangile kweli, ila kwavija muitanga kweli na m'vitanga kamba haduhu uvwizi ulawa muikweli.

²² Yalihi yali m'vwizi? Munhu ija yolonga kamba Yesu sio Kilisto. Munhu kamba hiyo

* **2:20** Kawetila mweye Loho wa Mulungu nhegulo yake kawagwelela mweye Loho wa Mulungu.

iyoyom'beza Kilisto. Kom'beza Tata na Mwana. ²³ Kwavija waja wose womulema Mwana vivija womulema Tata, na awo womtogola Mwana vivija womtogola Tata.

²⁴ Lekenikija kimuhulike songela haichanduso kikale mgati yenu. Kambakija kimuhulike songela haichanduso kihakala mgati yenu, avo na mweyemokala mgati ya Mwana na mgati ya Tata. ²⁵ Na kinkichokituilagane yatugwelele, yatugwelele ugima wadigunge.

²⁶ Niwandikilenimweyembulizino sama ya awo wogeza kuwagizamweye. ²⁷ Kumwenu mweye, Lohowa Mulunguyamwitileni Kilistolikale mgati yenu, avo hamulonda munhu yoyose yawafundize. Ila loho yake yowafundiza vinhu vose na yowafundiza kweli na si uvwizi. Kambavijaviiwafundizemweyemwaka, kalenimgati yake.

²⁸ Avo, wana wadodo, kalenimgati yake giladi yahagubuligwasambitudumbe na sambitugwe kinyala haulongozi wake kipigiti vondayeze.

²⁹ Kamba muhavitanga kambahayo kabule uzenzeleganye, movitanga kambakila munhu yalibule uzenzeleganye kaleligwa na Mulungu.

3

Wana wa Mulungu

¹ Loleni nogekulu kambadino Tata diyatugwelele tweye, kambatukemigwe wana wa Mulungu, na vino vivo vituli. Kilamso cha ulumwengu kuleka kututanga tweye icho kino, kwavijahaumtangile heyoy. ² Wambwiga zangu,

sambi twa wana wa Mulungu, na hatunavitanga vija vondatuwe kulawa hano. Ila tuvitanga kamba Kilisto yahalawilila, towa kamba heyo viyali, kwavija tomona kamba viyali. ³ Na wanhu wose wali na tamanilo dino kumwake heyo woing'aliza wenyego, wowa kamba heyo viyang'alile.

⁴ Munhu yoyose yotenda vilozo kogakeng'enha Malagizo ga Mulungu, kwavija vilozo nhegulo yake kugakeng'enha Malagizo. ⁵ Mweye m'vitanga kamba Yesu kagubuligwa giladi yavisegeze vilozo, na mmwake heyo mduhu vilozo. ⁶ Haduhu munhu yali mgati yake yogendelela kutenda vilozo, munhu yoyose yogendelela kutenda vilozo hamonile ama hamtangile heyo. ⁷ Mweye wana wadodo, munhu sambiyawavwizile, munhu yoyose yotenda mbuli zilibule uzenzeleganye hiyo kabule uzenzeleganye, kamba Kilisto viyalibule uzenzeleganye. ⁸ Kila munhu yotenda vilozo ka mwana wa Mwenembago, kwavija Mwenembago katenda vilozo songela haichanduso. Kilamso cha kugubuligwa Mwana wa Mulungu kikala kuibananga sang'hano ya Mwenembago.

⁹ Awo waleligwe na Mulungu hawatenda vilozo, kwavija mbeyu ya Mulungu yokala mgati yao. Hawatenda vilozo kwavija waleligwa na Mulungu. ¹⁰ Wana wa Mulungu na wana wa Mwenembago waigola mmbuli zino. Waja wose woleka kutenda mbuli zilibule uzenzeleganye na waja woleka kuwanogela ndugu zao hawalawa ha Mulungu.

Inogeleni

¹¹ Uno uwo usenga umuhulike songela haichanduso, kamba toinogele wenyego kwa wenyego. ¹² Sambituwe kamba Kaini yakalile munhu wa Mwenembago, na kamkoma ndugu yake mwenyego Abeli. Habali yamkomile? Kwavija ndugu yake kakala na sang'hano zinogile, ila heyo kakala na sang'hano zihile.*

¹³ Avo, ndugu zangu, sambimkanganye kamba ulumwengu uhawehila mweye. ¹⁴ Tuvitanga kamba tubita kulawa muifa na twingila muugima, kwavija toinogela. Munhu yoyose yoleka kumnogela ndugu yake kokala muifa. ¹⁵ Munhu yoyose yomwihila ndugu yake hiyo mkomaji, na mweye m'vitanga kamba mkomaji kabule ugima wa digunge mgati yake. ¹⁶ Vino vivo tuimanya nhegulo ya noge, Yesu Kilisto kaulava ugima wake sama yetu, na tweye tolondigwa tuulave ugima wetu sama ya ndugu zetu! ¹⁷ Kamba munhu yoyose kana vinhu na komona ndugu yake kabule kinhu na ija yali na vinhu hamonela bazi ija yalibule vinhu, noge da Mulungu dokalaze mgati yake? ¹⁸ Wana wadodo, na tuinogele, si mmulomo tu, ila muikweli na msang'hano.

Kugangamala Haulongozi wa Mulungu

¹⁹ Vino vivo tuvimanya kamba tweye twa wanhu wa kweli na vino vivo vondatuwe bule kidumbo haulongozi wa Mulungu. ²⁰ Kamba udaho wetu wa kusambula gehile

* **3:12** Mbuli zino zolawa mkitaburu cha MWANDUSO 4:8.

na ganogile uhatudukumiza, tovitanga kamba Mulungu mkulu kubanza udaho wetu wa kusambula gehile na ganogile, na kamba kakitanga kila kinhu. ²¹ Wambwiga zangu, kamba udaho wetu wa kusambula gehile na ganogile hautudukumiza, hatuwabule kidumbo haulongozi wa Mulungu. ²² Na chochose kitupula kumwake, tobokela, kwavija tozigoga ndagizi zake na kugatenda gaja gamnogele heyo. ²³ Ndagizi yake iyo ino, tumtogole Mwanage yokemigwa Yesu Kilisto na tuinogele kamba vija viyatulagize. ²⁴ Awo wozigoga ndagizi za Mulungu woilumba hamoja na heyo, na heyo koilumba hamoja na hewo. Na vino vivo tuvimanya kamba Mulungu koilumba hamoja na tweye, kwavija Loho wa Mulungu iyatugwelele kokala mgati yetu.

4

Loho wa Ikweli na Loho wa Uvwizi

¹ Wambwiga zangu, sambimtogole kila loho, ila igezeni loho ija mwone kamba ilawa ha Mulungu kwavija wahokozi bwando wa uvwizi walawilila muulumwengu. ² Vino vivo von-damdahe kumtanga Loho wa Mulungu. Kila munhu yotogola kamba Yesu Kilisto keza mulukuli kana Loho wa Mulungu, ³ ila kila munhu yolema kumtogola Yesu, halawa ha Mulungu. Ino iyo loho wa m'beza Kilisto, ayo immuhulike kamba kokwiza, na sambi kesha kuvika ka muulumwengu.

⁴ Wana wadodo, mweye mulawa ha Mulungu na mwisha kuwahuma wahokozi wa uvwizi, kwavija yali mgati yenu mkulu kubanza yali mgati ya ulumwengu. ⁵ Hewo wa wanhu wa ulumwengu, avo wolonga gaja golawa muulumwengu na ulumwengu wowategeleza. ⁶ Tweye twa wanhu wa Mulungu, na munhu yoyose yomtanga Mulungu kotutegeleza, na munhu yoyose yalekile kuwa munhu wa Mulungu hatutegeleza. Na vino vivo tumtanga Loho wa ikweli na loho wa uvwizi.

Mulungu Iyo Noge

⁷ Wambwiga zangu, tuinogele, kwavija noge dolawa ha Mulungu. Kila munhu yali na noge kolawa ha Mulungu na komtanga Mulungu. ⁸ Munhu yoyose yalibule noge hamtanga Mulungu, kwavija Mulungu iyo noge. ⁹ Vino vivo Mulungu viyalaguse noge jake kumwetu, kamtuma Mwanage imwe yaleligwe yeiyeka yeze muulumwengu giladi tuwe na ugima kubitila heyo. ¹⁰ Dino dijo noge, si kamba tweye tumnogela Mulungu, ila Mulungu katunogela tweye na kamtuma Mwanage yawe nhosa ya kusegeza vilozo vetu.

¹¹ Wambwiga zangu, kwavija Mulungu katunogela tweye, na tweye tolondigwa tuinogele wenyego kwa wenyego. ¹² Haduhu munhu yamonile Mulungu, ila kamba tuhainogela wenyego kwa wenyego, Mulungu kokala mgati yetu, na noge jake domema mgati yetu.

¹³ Tuvitanga kamba tweye tokala mgati yake, na heyo kokala mgati yetu, kwavija katugwelela

Loho wake. ¹⁴ Na tweye tumona na kulava usindila kamba Tata kamtuma Mwanage yawe Mkombola wa ulumwengu. ¹⁵ Mulungu kokala mgati ya awo wotogola kamba Yesu iyo Mwana wa Mulungu, na wokala mgati ya Mulungu. ¹⁶ Na tweye wenyego tovitanga na kutogola noge diyalinajo Mulungu kumwetu.

Mulungu iyo noge, na awo wali mgati ya idinoge wa mgati ya Mulungu, na Mulungu ka mgati yao. ¹⁷ Noge dovikizwa mmwetu mnzila ino, kamba hatuwa na kidumbo kuna dizua da nhaguso kwavija kamba vija viyali Kilisto na tweye vivo tuli muulumwengu uno. ¹⁸ Haduhu kidumbo mdinoge, ila noge dimemelele dowinga kidumbo, kwavija kidumbo chosang'hanika hamoja na nhaguso. Na munhu yoyose yali na kidumbo hanakala goya mdinoge.

¹⁹ Toinogela kwavija Mulungu kasonga kutunogela tweye. ²⁰ Awo wolonga, “Tumnogela Mulungu,” na kipigiti kikija wowehila ndugu zao, wavwizi. Kwavija munhu yoyose yoleka kumnogela ndugu yake yomona, hadaha kumnogela Mulungu yalekile kumona. ²¹ Kilisto katugwelela ndagizi ino ilonga, “Munhu yoyose yomnogela Mulungu vivija kolondigwa yamnogele ndugu yake.”

5

Kuuhuma Ulumwengu

¹ Kila munhu yotogola kamba Yesu iyo Kilisto kowa mwana wa Mulungu, na kila munhu yomnogela Tata vivija kowanogela na wanage.

² Vino vivo tuvitanga kamba towanogela wana wa Mulungu, mkumnogela Mulungu na kuzigoga ndagizi zake. ³ Kwavija noge da Mulungu dijo dino, kuzigoga ndagizi zake, na ndagizi zake hazili ndala kumwetu. ⁴ Kwavija kila mwana wa Mulungu kouhuma ulumwengu. Na touhuma ulumwengu kubitila nhamanila. ⁵ Yalihi yon-dayauhume ulumwengu? Ija tu yotogola kamba Yesu iyo Mwana wa Mulungu.

Usindila Woneke ha Yesu Kilisto

⁶ Yesu Kilisto iyo yezile na mazi ga ubatizo wake na mulopa wa ifa yake, hezile na mazi tu, ila na mazi na mulopa. Na Loho wa Mulungu iyo yolava usindila, kwavija Loho wa Mulungu iyo kweli. ⁷ Kwavija kuna wadatu wolava usindila, ⁸ Loho wa Mulungu, mazi, na mulopa, na wano wose wadatu wolonga kinhu kimwe. ⁹ Toutogola usindila wa kiunhu, ila usindila wa Mulungu mkulu kubanza uja wa kiunhu kwavija ulawa ha Mulungu uyaulavile yomulonga Mwanage. ¹⁰ Munhu yoyose yomtogola Mwana wa Mulungu kana usindila uno mmoyo wake. Munhu yoyose yoleka kumtogola Mulungu komtenda Mulungu kuwa m'vwizi, kwavija hautogole usindila uyaulavile Mulungu yomulonga Mwanage. ¹¹ Na uno uwo usindila, Mulungu katugwelela ugima wa digunge, na ugima uno wa mgati ya Mwanage. ¹² Munhu yoyose yali hamoja na Mwana kana ugima. Munhu yoyose yalekile kuwa hamoja na Mwana wa Mulungu kabule ugima.

Ugima wa Digunge

¹³ Nowandikila mbuli zino mweye mditogola twaga da Mwana wa Mulungu, giladi m'vitange kamba muna ugima wa digunge. ¹⁴ Uno uwo mgangamalo utulinao mkumkwenhukila Mulungu, kamba tuhapula kinhu chochose kamba vija vuvimnogelege heyo, kotuhulika. ¹⁵ Na kamba tuhavitanga kamba tuhampula kinhu chochose, kotuhulika, vivija tuvitange kamba kotugwelela kija kitumpula.

¹⁶ Kamba munhu yoyose yahamona ndugu yake kotenda kilozo kileka kugala ifa, yamtambikile, na Mulungu komgwelela ugima munhu hiyo. Mbuli zino nowalongela awo tu wotenda vilozo vileka kugala ifa. Hana vilozo vigala ifa, silonga kamba mtambike sama ya vilozo kamba vino. ¹⁷ Vilozo nhegulo yake sang'hano zose zihile, na hana vilozo vileka kugala ifa.

¹⁸ Tuvitanga kamba wanhu wose waleligwe na Mulungu hawagendelela kutenda vilozo, kwavija Mwana wa Mulungu kowemiliza, na Mwenembago hadaha kuwalumiza.

¹⁹ Tuvitanga kamba tweye twa wana wa Mulungu, na ulumwengu mgima wolongozwa na Mwenembago.

²⁰ Tuvitanga kamba Mwana wa Mulungu keza na kutugwelela utango, avo tumtanga Mulungu wa ikweli, na tokala mgati yake ayo yali kweli mkuilumba hamoja na Mwanage, Yesu Kilisto. Heyo iyo Mulungu wa ikweli youlava ugima wa digunge.

²¹ Wana wadodo, inegeni na miwegu.

**Lagano da Isambi da Mndewa na Mkombola
Wetu Yesu Kilisto**
The Holy Bible in the Zaramo language of Tanzania
Zaramo: Lagano da Isambi da Mndewa na Mkombola
Wetu Yesu Kilisto (Bible)

copyright © 2019 Pioneer Bible Translators

Language: Zaramo

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f5372143-dd2f-5452-9f25-3aada8fab0bd